

การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้ความรู้และระดับประคองที่บ้าน ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน สถานีอนามัยบ้านอุ้งยา จังหวัดสุพรรณบุรี

นางพัชณา ชันลา

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 22276701

A STUDY OF USING EDUCATIVE SUPPORTIVE PROGRAM AT HOME ON
SELF – CARE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN
COMMUNITY, BANUYA HEALTH CENTER, SUPHANBURI PROVINCE

Mrs. Patchana Khanla

A Independence Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2005

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้ความรู้และปรับประคองที่
บ้านต่อพฤติกรรมและการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน
สถานีอนามัยบ้านอู่ยา จังหวัดสุพรรณบุรี

โดย นางพัชณา จันทร์ลา

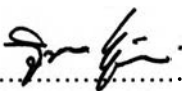
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

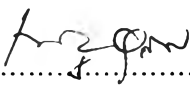
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ

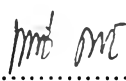
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระ
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร.ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ)

.....กรรมการ
(นางเพชร คันทสายบัว)

พัชณา ชั้นตา : การศึกษาการใช้โปรแกรมการให้ความรู้และระดับประคองที่บ้าน ต่อ พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน สถานีอนามัยบ้านอู่ยา จังหวัดสุพรรณบุรี
 (A STUDY OF USING EDUCATIVE SUPPORTIVE PROGRAM AT HOME ON SELF – CARE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, BANUYA HEALTH CENTER, SUPHANBURI PROVINCE)
 อ. ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ, 106 หน้า

การศึกษาโครงการศึกษาอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการให้ความรู้และระดับประคองที่บ้าน กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนสถานีอนามัยบ้านอู่ยา จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ โปรแกรมการให้ความรู้และระดับประคองที่บ้าน ซึ่งผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นและได้รับการตรวจความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โปรแกรมนี้มีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินกิจกรรมหลักๆ คือ การสร้างสัมพันธภาพ การให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัว การให้ความรู้เรื่องโรคจิตเภท การให้ความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมและ การให้ความรู้เรื่องการจัดการภาวะวิกฤตฉุกเฉิน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเอง ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .90 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (Dependent t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

คะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองที่บ้านของผู้ป่วยจิตเภท หลังได้รับ โปรแกรมการให้ความรู้และระดับประคองที่บ้าน สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมการให้ความรู้และระดับประคองที่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งพฤติกรรมการดูแลตนเองโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้ยาทางจิตและสารเสพติด ด้านการดูแลสุขภาพจิต ด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และด้านการป้องกันการกลับซ้ำ (t = -3.315, -2.377 , -3.503, - 2.635, และ -3.377 ตามลำดับ)

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
 ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4777816336 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NUNRSING

KEY WORD : EDUCATIVE SUPPORTIVE PROGRAM/SELF-CARE BEHAVIORS/
SCHIZOPHRENIC PATIENTS

PATCHANA KHANLA : A STUDY OF USING EDUCATIVE SUPPORTIVE PROGRAM AT HOME ON SELF-CARE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, BANUYA HEALTH CENTER, SUPHANBURI PROVINCE .

INDEPENDENCE PROJECT ADVISOR: PENPAKTR UTHIS , Ph. D., 106 pp.

The purposes of this independent study was to compare self-care behaviors scores of schizophrenic patients before and after the utilization of educative supportive program at home . The samples were 20 schizophrenic patients who met the inclusion criteria and residing in community, Banuya Health Center, Suphanburi Province. The study instrument was educative supportive program at home which was developed by the researcher and validated by 5 experts. The main activites of this program composed of nurse-patients relationship, counseling, and providing essential knowledge related to caring patients at home including schizophrenia, safety environment, and psychiatric crisis management. Data were collected using self-care behavior questionnaire that had Chronbach alpha reliability cocfficient at .90 . The dependent t-test was used in data analysis to test the study hypothesis.

Major findings were as follows :

The scores on self-care behaviors of schizophrenia patients after the utilization of educative supportive program at home were significantly higher than that before at p .05 for both total scores as well as 4 subdomains including antipsychotic drug and used of substance abuse, mental health care, daily activities, and preventing relapse (t = -3.315, -2.377, -3.503, -2.635, and -3.377, respectively).

Field of study Mental Health and Psychiatric
Academic year 2006

Nursing Student's signature..... Patchana Khanla
Advisor's signature..... Penpaktr Uthis

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการอิสระ ผู้ซึ่งให้ความรู้ ชี้แนะแนวทางในการทำการศึกษารเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้ศึกษาเกิดการมุ่งมั่น เกิดพลังที่จะทำให้โครงการศึกษาอิสระสำเร็จ ตลอดจนให้ความเมตตา เสียสละเวลาส่วนตัว เอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ผู้ศึกษากราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ อาจารย์เพชร คันธสายบัว และน.ค.หญิง สุวิมล สมัตตะ กรรมการสอบ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา ที่ให้ความเมตตาให้คำแนะนำในการศึกษา และเป็นกำลังใจเสมอมา ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของ เครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ที่สนับสนุนทุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นางทิพวรรณ เหลืองอร่ามชัย และนางจันทรา ธีระสมบูรณ์ ที่กรุณาอนุญาตให้นำเครื่องมือ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมการให้ความรู้แก่ระดับประคองที่บ้าน และขอขอบพระคุณ นางรัชณี ศรีหิรัญ และงานจิตเวชชุมชน โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ที่อนุญาตให้ใช้เครื่องมือในการศึกษา

ขอขอบพระคุณ คุณพรพรรณ ระวีงพันธ์ เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านอู่ยา รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกท่านซึ่งไม่ได้เอ่ยนาม ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษา และดำเนินการศึกษาจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ

ขอขอบพระคุณ แพทย์หญิงดวงดา ไกรภัสสรพงษ์ อาจารย์ทานตะวัน เข้มบุญเรือง และนางสุชาดา หุณขสสาร ที่กรุณาให้คำปรึกษา และให้กำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อชาติชาย คุณแม่เข็ม บริสุทธิ์ ครอบครัวบริสุทธิ์ รวมทั้ง คุณประยูร ชันลา เด็กชายประพีร์พัชร ชันลา และเพื่อนๆทุกคน ที่ให้กำลังใจมาโดยตลอด จนกระทั่งผู้ศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีอยู่ในโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอบอบแด่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภททุกท่าน ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่สมบูรณ์แข็งแรงตลอดไป

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	6
ขอบเขตโครงการศึกษาอิสระ.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	53
การดำเนินการศึกษา.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	94
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	96
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	106

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามโปรแกรม ครั้งที่ 1	60
2	การดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามโปรแกรม ครั้งที่ 2	61
3	การดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามโปรแกรม ครั้งที่ 3	61
4	รายงานผลการกำกับการศึกษา	71
5	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพสมรส ผู้ให้การดูแลเมื่อเจ็บป่วย ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษา ระยะเวลาในการเจ็บป่วย การรับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน การรับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน.....	74
6	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเอง ที่บ้านของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการให้ความรู้และ ปรึกษาประคองที่บ้าน.....	77